

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. XX. Prudentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

cis commiscendo, quæ sunt contra Deum, vel proximum; aut propter jocos Ecclesie præcepta non servando, aut sibi in salute, aut facultatibus grave damnum inferendo, &c. aut ludendo ludis à Principe prohibitis, vel utendo fraudibus.

Quibus in casibus peccat contra Eutrapeliam per excessum: per defectum vero, dum nec ipse jocatur numquam, aut ludit; & honeste jocantibus, ac ludentibus molestus est, durus, asper, & agrestis; & potest esse mortale, si propter tuam crudelitatem occasionem præbeat litigii: excessus semper est magis culpabilis.

170. Quaritur. Titius aperit Confessario se occupari in arte jaculatoris, & histrionis, petit, an in eo peccet mortaliter?

Resp. Peccat mortaliter, si deficiat in prima regula Eutrapelie tradita nu. 168. & si à catholicis, & piis Principibus non sit permissus: vel, si propter tale ministerium, præcepta Dei, & Ecclesie non servat: non jejunat, Missam non audit, & propria saluti nocet: nec absolvi potest, nisi cesset.

171. At petitur. An possit pro officio ludicro, & jocosæ mercedem recipere?

Resp. Moderatim potest: quia non tenetur in eo gratis astantibus famulari, nec suum laborem in eorum recreationem eo tempore dirigere.

§. XX.

Prudentia.

172. Prudentia est habitus intellectualis, quo intellectus inclina-

tur ad cognoscendum, quemadmodum in particulari sunt, vel non opportuna media ad actiones morales elicendas. Dicitur virtus moralis, licet sit habitus intellectus, non voluntatis, quia est proxime directiva actionum moralium, quorum est mensura, & regula proxima. Cum enim voluntas sit potentia cæca, non potest prosequi, quod honestum est, nisi per intellectum hic, & nunc ei præ ostendatur. Atque ita prudentia est necessaria, ut in singulis operationibus, consideratis circumstantiis, mediocritatem, & honestatem dicter, & ostendat: ut hæc ira, iste esus, hæc tristitia, iste sumptus mediocris est, nec major, nec minor, quam oportet, comparatione operantis, hoc loco, hoc tempore, &c. prout D. Thom. cit. g. 147. Quapropter prudentia censetur, veluti forma generalis omnium virtutum moralium. Legantur Layman. ubi supr. Campion. p. 2. instruct. pro Confessario. à cap. 15. ad. 56. Poncius Curs. Theol. disput. 23. aliique. ubi agunt de virtutibus moralibus, quorum notitia est in Confessario necessaria, ut circa peccatorum distinctionem, & speciem discurrat.

1. 3. Ut plenius in actuarius, vide D. Th. 2. 2. ibi examinantem triginta octo virtutum naturam, teste Campion. p. 2. cap. 34. n. 6. Ex quibus nonnullæ de sua natura obligant sub mortali ad suos actus; adeo ut vitia eis opposita sint de sua natura mortalia (quamvis in aliquibus excuset parvitas materia) Virtutes quæ de natura sua sub mortali obligant, numerantur tres virtutes Theologicae: Justitia Commutativa, Distributiva, Vindicativa, & Legalis: Pietas: Religio: Obedientia:

dientia: Observantia: Temperantia: Castitas, & Huculitas. Ideo una ex regulis ad cognoscendum, quando peccatum sit de sua natura mortale, erit videre, an alicui ex præfatis virtutibus opponatur.

CAPUT XVIII.

Prop. XXV. ab Alex. VII. Sc. Circumstantia peccatorum.

1. PROP. 25. *Qui habuit copulam cum soluta, satisfacit Confessione præcepto, dicens: commisi cum soluta grave peccatum contra castitatem, non explicando copulam.*

Contra castitatem plures species luxuriæ pugnant, de quibus lib. 2. cap. 28. unde hic alia sunt aperienda, & in specie agendum de circumstantiis peccatorum de necessitate aperiendis in confessione.

2. *Quæritur, quid per peccatorum circumstantias intelligatur?*

Resp. Intelligitur accidens superveniens actui, jam constituto in aliqua specie mali, ei aliquando afferens malitiam specie distinctam, & aliquando non.

3. *Quæritur, quot sint circumstantie peccatorum?*

Resp. Duplicis sunt generis: alie speciem peccati mutant, & alie peccatum aggravant intra eandem speciem, sed speciem non mutant. Illæ dicuntur, quæ addunt novam malitiam, specie distinctam, actui peccaminoso, vel de una specie in aliam illum transferunt; ver gr. actui, quo furaris in Ecclesia alienam rem, ex circumstantia loci sacri, additur malitia sacrilegii, diversæ speciei à

malitia injustitiæ. Alie verò, quæ novam distinctæ speciei malitiam peccato non addunt, sed intra suam speciem aggravant, & efficiunt, ut actus sit deterior, & malitia gravior: sic furtum centum aureorum est in specie furti gravius, quàm illud unius aurei, non tamen distinctæ speciei, ut communiter DD.

4. *Quæritur, quotuplex sit circumstantia aggravans intra eandem speciem?*

Resp. Duplex, una præcisè aggravans, seu, ut quidam dixerunt, aggravans finito modo, ut furari sex, & decem; alia notabiliter aggravans, seu aggravans, quasi in infinitum, & notabiliter mutans iudicium Confessarii, ut furari decem, & furari mille.

5. *Quæritur, an circumstantie sint in Confessione aperiende?*

Resp. Affirmative; de mortaliter mutantibus speciem, fides docet, sic enim definitur in Trid. ses. 14. cap. 5. can. 7. sine illis enim non confiteretur quis species peccatorum; de illis notabiliter aggravantibus plures dubitant, sed statim

6. *Quæritur, sed quomodo cognoscendam, quando circumstantie mutant speciem, & quando notabiliter aggravant?*

Resp. Dicimus tunc speciem mutare, cum addunt novam speciem malitiam, & hæc additur, quando actus, vel est contra plures virtutes, ut furari in Ecclesia; quia tale furtum nedum opponitur iustitiæ, cujus est suum cuique dare, & non auferre illud ab ullo, sed etiam virtuti Religionis, per quam Deo cultus tribuitur, & Locis sacris reverentia; vel, est contra eandem virtutem, per excessum, aut per defectum, ut prodigalitas, & avartitia, juxta dicta cap. præ. num. 13. vel, contra